

R2

PUDEŁKO WARTOŚCI

GODNOŚĆ CZŁOWIEKA

WARTOŚĆ

GODNOŚĆ CZŁOWIEKA

Wprowadzenie

Godność ludzka - poczucie własnej wartości i szacunek dla samego siebie, które wyraża się w pragnieniu bycia szanowanym przez innych ze względu na swoje duchowe, moralne lub społeczne zasługi. Ma ona dwoistą naturę i odnosi się do godności osobistej i osobowościowej. Ta pierwsza jest właściwa każdemu człowiekowi, należna mu z samego faktu bycia człowiekiem. Godność osobista natomiast zależy od wysiłku podejmowanego przez daną osobę i jej osiągnięć, wiąże się z rozwojem osobowości etycznej. Jest jedną z podstawowych wartości w etyce rozwoju. Godność oznacza, że człowiek jest wartością samą w sobie. Nikt nie musi na nią zasługiwać ani o nią zabiegać. Przysługuje ona każdemu człowiekowi, niezależnie od tego kim jest, co zrobił, skąd pochodzi, co robi i ile ma lat.

MATERIAŁY DO NAUKI

<p style="text-align: center;">GRA</p>	<p>Tytuł: Zaszifrowane informacje</p> <p>Cele: wspieranie rozumienia pojęcia "godności ludzkiej"; rozwijanie umiejętności oceny sytuacji i zachowań opisujących "godność" jako ogólną wartość ludzką.</p> <p>Liczba osób: 25, w wieku od 8 do 10 lat</p> <p>Czas: 45 minut</p> <p>Materiały: karty zawierające zaszifrowane informacje o sytuacjach i zachowaniach związanych z pojęciem "godności ludzkiej".</p> <p>Instrukcja:</p> <p>Nauczyciel dzieli klasę na grupy po 5-6 osób. Każda grupa otrzymuje pakiet kart zawierających zaszifrowane informacje.</p> <p>Grupy muszą znaleźć klucz i złamać szyfr, aby odczytać te informacje Co 3 minuty grupy przekazują swoje próby złamania szyfru (całego pakietu) do sąsiedniej grupy i otrzymują wyniki sąsiedniej grupy (czas jest bardzo ważny w tym zadaniu).</p> <p>Zwycięża grupa, która jako pierwsza odczyta wszystkie informacje po złamaniu szyfru.</p> <p>Następnie każda grupa odczytuje swoje odszyfrowane informacje (każda grupa ma inne informacje).</p> <p>Na koniec moderator zachęca uczniów do omówienia zaszifrowanych informacji.</p> <p>Pytania do dyskusji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czym jest godność ludzka? 2. Jak wyrażamy nasze poczucie godności?
<p style="text-align: center;">STUDIUM PRZYPADKU</p>	<p>Tytuł: Cenni pomocnicy</p> <p>Cele: wspieranie uczniów w zrozumieniu pojęcia godności ludzkiej</p> <p>Studium przypadku:</p> <p>W pewnym mieście, przez które majestatycznie jak wstęga płynęła piękna rzeka, znajdowała się niezwykła szkoła. W jej murach kształcili się wyjątkowi uczniowie - odważni, ciekawi świata i nowych przygód. Szkoła mieściła się w pięknym zabytkowym budynku z czerwonej cegły. Jego widok przyciągał uwagę z daleka i zapraszał w odnowione progi.</p>

Na dziedzińcu szkoły rośnie wysokie, dostojne drzewo akacji. Nikt nie wiedział, ile ma lat ani kto ją zasadził. Jednak legenda głosiła, że była bardzo stara, że widziała wiele wydarzeń z życia szkoły i znała jej różne tajemnice. Każdej wiosny, gdy tylko pierwsze promienie słońca zaczynały padać na jej gałęzie, odradzała się godnie po zimie. Piękne, zielone pąki po kilku deszczowych dniach zamieniały się w zielone, błyszczące liście. Był to znak, że wkrótce w konarach drzew pojawią się ich mieszkańcy - sikorki, sroki, gołębie budujące swoje gniazda w bezpiecznych gałęziach.

Gdy tylko robiło się ciepło, rozkrzyżowane dzieci wybiegały na szkolne podwórko, grały w piłkę nożną, siatkówkę i korzystały ze wszystkich uroków wiosennej aury. Akacja milczała, służyła swoim cieniem w upalne dni i bacznie obserwowała wszystkie wydarzenia ze szkolnego podwórka.

Pewnego słonecznego dnia grupa młodych ludzi jak zwykle wybiegła na podwórko. Chłopcy grający w piłkę zaczęli kopać ją tak mocno i wysoko, że utknęła w gałęziach akacji i przstraszyła małą sikorkę, która budowała gniazdo. Obaj poczuli, że ktoś nie szanuje ich prawa do godności i spokoju.

Zanim zdążyli ochłonąć, dziedziniec wypełnił się łzami i śmiechem jednocześnie. To chłopcy zabrali okulary jednej z uczennic i obserwowali, jak radzi sobie bez nich. Sowa mieszkająca na strychu szkoły była oburzona tym zachowaniem i chciała powiedzieć swoim mrocznym pohukiwaniem: "nie szanujesz godności drugiego człowieka".

Kiedy grupa dziewcząt przyszła pograć w siatkówkę, jedna z nich nie chciała wziąć udziału w grze, bojąc się, że zawiedzie koleżanki i przegrają z jej powodu. Jej poczucie własnej wartości, które jest nierozdzielnie związane z godnością, nie było zbyt wysokie, co zauważyła nawet sroka zbierająca gałęzie do gniazda.

Pomyślała Akacja: Za dużo było tych wydarzeń! Najbardziej atrakcyjną cechą człowieka była godność, a oni w ogóle jej nie szanowali. Potrzebna jest pilna interwencja, aby to zmienić, pomyślała zatroskana akacja, a dźwięk jej liści i westchnień wzniósł się wysoko w niebo.

Usłyszeli to Aniołowie, którzy wielokrotnie odwiedzali szkołę, ponieważ patronował jej wielki przyjaciel dzieci, św. Mikołaj.

Anioły bezszelestnie zeszły na ziemię, by zaprowadzić porządek na dziedzińcu.

Ich pierwszą interwencją było zdjęcie piłki z drzewa akacji. Gdy tylko chłopcy to zrobili, zarówno drzewo, jak i oni poczuli się lepiej.

Nie trzeba było długo czekać, aby przeprosili swojego przyjaciela za zabrane okulary. Każdy z nas ma prawo do godności i szacunku do niej. Przepraszam - powiedzieli zgodnie, a cała grupa zaczęła grać w piłkę.

Każda z nas jest cenna - powiedziały koleżanki do Ani, która nie chciała grać w siatkówkę. Nie martw się, pomożemy ci - powiedziały i za chwilę dziewczynka przrzuciła piłkę przez bramkę.

Zadowolone ze swoich działań Anioły usiadły na gałęzi Akacji i obserwowały radosne zmiany. Ptaki spokojnie zakładały gniazda, sowa zasnęła przygotowując się do nocy. Liście akacji szeleściły radośnie, poruszane delikatnie podmuchami letniego wiatru, który niósł w powietrzu westchnienie: "Jeśli nie czujesz się godny, by wyrosły ci skrzydła, nigdy nie oderwiesz się od ziemi".

SZTUKA TEATRALNA

Tytuł: Cenni pomocnicy

Postacie: Akacja, Sowa, Sroka, Dzieci, Anioły,

Materiały: kostiumy dla aktorów, dekoracja sceny, piłka, okulary itp.

Wprowadzenie:

Narrator: W pewnym mieście, przez które majestatycznie jak wstęga płynęła piękna rzeka, znajdowała się niezwykła szkoła. W jej murach kształcili się wyjątkowi uczniowie - odważni, ciekawi świata i nowych przygód. Na dziedzińcu szkoły rosnęły wysokie, dostojne drzewa akacji. Nikt nie wiedział ile ma lat, ani kto ją zasadził. Legenda głosiła jednak, że była bardzo stara, że widziała wiele wydarzeń z życia szkoły i znała różne jej tajemnice. Każdej wiosny, gdy tylko pierwsze promienie słońca zaczynały padać na jej gałęzie, odradzała się godnie po zimie. Piękne, zielone pąki po kilku deszczowych dniach zamieniały się w zielone, błyszczące liście. Był to znak, że wkrótce w konarach drzew pojawią się ich mieszkańcy - sikorki, sroki, gołębie budujące swoje gniazda w bezpiecznych gałęziach. Gdy tylko zrobiło się cieplej, rozkrzyczane dzieci wybiegły na szkolne podwórko, grały w piłkę nożną, siatkówkę i korzystały ze wszystkich uroków wiosennej aury. Akacja milczała, służyła swoim cieniem w upalne dni i bacznie obserwowała wszystkie wydarzenia ze szkolnego podwórka.

Pewnego słonecznego dnia...

Scena 1

Scena wygląda jak szkolne podwórko. Na środku sceny stoi dziecko przebrane za Drzewo - Akację. Na scenę wlatują ptaki - sowa, sikorka, gołębie. Z głośników słychać muzykę wiosny z odgłosami ptaków i szelestem drzew.

Ptaki długo tańczą wokół akacji. Słyszcząc odgłosy zbliżających się dzieci, odlatują na boki sceny.

Po chwili chłopcy wbiegają na scenę i zaczynają bawić się piłką, głośno przy tym krzycząc.

Antek: Kamil, podaj, kopnij mocno ..... do mnie,

David: Jasne! Chodź Kamil!

Kamil: Strzelam tak mocno, że wszystkie liście spadają z drzew!!!
Hahaha...!!!! Może wykopiemy to drzewo...?

David: Dobra! Kto uderzy w pień więcej razy - wygrywa!!!

*Wystrzelił piłkę tak mocno, że utknęła w gałęziach akacji.
Akacja niespokojnie potrząsa liśćmi. Pełna bólu i smutku, mówi:*

Akacja: Jakie to smutne, że nie szanujesz mojego prawa do godności i spokoju! Proszę, idź i baw się gdzie indziej, żeby nie niszczyć moich gałęzi i nie płoszyć młodych piskląt w gniazdach! Chcę tu stać z godnością i służyć za schronienie moim mieszkańcom - ptakom!

Wszystkie ptaki: To brak szacunku dla naszej godności!
To brak szacunku dla naszej godności!

Chłopcy zbiegają ze sceny.

Scena 2

Ptaki lecą na środek sceny, ponownie się radują i tańczą wokół akacji. Nagle zamierają słysząc krzyk i płacz dziecka. Schylają się na boki sceny.

Na scenę wchodzi zapłakana dziewczyna. Idzie powoli, jakby nic nie widziała, ostrożnie stawia kroki, potyka się o patyk, przewraca i zaczyna płakać jeszcze głośniejsze.

Sowa: Co się stało moja droga? Dlaczego tak płaczesz?

Zosia: Źli koledzy zabrali mi okulary, tak dla zabawy! Tak mi przykro, że ktoś mnie tak źle potraktował!

Wbiegają dziewczyny, które zabrały Zosi okulary. Śmieją się i chichoczą, a widząc płaczącą Zosię, mówią głośno:

Dziewczyny: Co za beksa! Hehe, masz swoje okulary! Są zepsute. I tak nic przez nie nie widać!

I nadal naśmiewają się ze swojej koleżanki, na co Sowa reaguje:

Sowa: Hu, hu.... Nie szanujesz godności drugiej osoby! Dokuczając i śmiejąc się poniżacie godność Zosi całym swoim zachowaniem! Oj nieładnie dziewczyny, nieładnie!

Dziewczyny uciekają od akacji i ze sceny.

Scena 3

Grupa dzieci - chłopców i dziewczynek - wbiega na podwórko. Jedna z dziewczynek, Ewa, zatrzymuje się przy akacji.

Kasia: Ewa, proszę, chodź z nami pograć w siatkówkę... No, nie daj się prosić!

Ewa: Nie, ja nie umiem grać... Jestem kiepska... zresztą (*mówi do siebie*) ja nic nie umiem... Wszyscy mi zawsze mówią, że jestem bezużyteczna.... Mama, tata, siostra... nawet mój młodszy kuzyn śmieje się ze mnie, bo nic nie potrafię... Nigdy mi się nie udaje, nieważne jak bardzo się staram... Jestem beznadziejna!!! (*zwraca się do Kasi*) Nie, Kasia.... Nie chcę, żebyś znowu przeze mnie przegrała...

Sroka: Oj Ewa! Twoje poczucie własnej wartości, które jest nierozdzielnie związane z Godnością, jest bardzo niskie i słabe!!! To bardzo źle! Bardzo źle!

Dziewczynki grają chwilę w piłkę, Ewa stoi smutna w kącie pod drzewem. Z głośników płynie muzyka, a dzieci zbiegają ze sceny.

Zapada cisza.

Nagle odezwała się akacja:

Akacja: Jest zbyt wiele złych wydarzeń! Najbardziej atrakcyjnym atrybutem jest godność, a nikt jej w ogóle nie szanuje! Coś z tym trzeba natychmiast zrobić, coś z tym trzeba zrobić! Potrzebna jest pilna interwencja, aby to zmienić! (*wznosi gałęzie prosto do nieba, prosząc je o pomoc*). Gdzie jesteście, moje Anioły?!

Scena 4

Trzy anioły wbiegają na scenę. Tańczą z ptakami wokół akacji. Gdy muzyka cichnie, Anioły powoli znikają za kulisami.

Rozbrzmiewa muzyka. Wchodzi pierwszy Anioł z chłopcem, który wcześniej mocno kopał piłkę.

Anioł I: David, spróbuj zdjąć piłkę z drzewa i nie niszczyć więcej ptasich gniazd!

David: Przepraszam, Akacjo! To był zły pomysł niszczyć twoje gałęzie i ptasie gniazda!

David wyciąga piłkę z gałęzi drzewa.

Na scenie pojawia się drugi Anioł, prowadząc za rękę zapłakaną dziewczynę, a za nim pozostali przyjaciele.

Anioł II: Moja droga! Musisz wytłumaczyć się z tego, że skrzywdziłaś swoją przyjaciółkę, wyśmiewając się z niej i niszcząc jej okulary!

Dziewczyny razem: Przepraszamy, Zosiu! To było nierozsądne! Każda z nas ma prawo do szacunku i godności! Jest nam bardzo przykro, że Cię skrzywdziłyśmy!

Następnie na scenę wchodzi trzeci Anioł, a za nim nieśmiało Ewa i pozostałe dzieci.

Anioł III: Musimy wspierać tych, którzy czują się słabi i gorsi! To jest zadanie nas wszystkich!

Dzieci razem: Każdy z nas jest cenny! Nie martw się Zosiu, pomożemy Ci!

Wszyscy zaczynają grać razem - stojąc w kole, rzucając do siebie piłkę. W telefonie gra wesółą muzyka, gdy po chwili cichnie, Akacja potrząsa gałązkami i mówi głośno:

Akacja: Pamiętajmy wszyscy! "Jeśli nie czujemy się godni, by wyrosły nam skrzydła, nigdy nie oderwiemy się od Ziemi" - bądźmy dla siebie dobrzy, by nasza Godność zawsze unosiła nas wysoko! Musimy nauczyć o tym wszystkich uczniów naszej szkoły!

Finał

Wszyscy razem zaczynają śpiewać piosenkę "My Own Superhero".

	https://www.youtube.com/watch?v=gX43dxt099o
--	---

Niniejszy projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
Niniejszy komunikat odzwierciedla jedynie stanowisko jego autora, a Komisja Europejska nie
ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w nim zawartych.